

OPTICKÝ TAKTILNÍ SENZOR

The Optical Tactile Sensor

Jan Oliva

Abstrakt: Příspěvek se zabývá možností snímání taktilní informace a její přípravou pro zpracování počítačem

Key words: vodivá guma, paprsek světla, optické zařízení

1. Úvod

Ideou náhrady lidského hmatu se vědci intenzivně zabývají posledních 20 let. Bohužel žádný senzor nedokáže získat všechny taktilní informace, proto většina senzorů se zabývá snímáním síly a prokluzu. Tyto senzory pro získávání taktilní informace jsou založeny na mechanickém principu získávání taktilní informace, zejména síly a prokluzu. Tento princip se ale nejeví jako ten nejlepší, pokud jím budeme snímat prokluz. Při prokluzu se může stát, že systém dosáhne svého maxima a prokluz bude pokračovat nebo už počáteční podmínky budou identifikovat prokluz, přičemž k žádnému nedojde.

2. Snímání normálové a tangenciální síly

Náš senzor snímá sílu mechanicky tak, že se zatíží dotykové plochy senzoru. Ke členu s dotykovou plochou je připojena elektroda A. Druhá elektroda B je připojena ke kostře senzoru. Mezi elektrodami A a B je vložen vodivý elastomer. Zatlačíme-li na dotykovou plochu senzoru, vyvolá se tlak na vodivý elastomer. Vodivý elastomer mění svůj vnitřní elektrický odpor v závislosti na tlaku – zatěžující síle. Připojíme-li rezistor R do série k soustavě elektroda A – vodivý elastomer - elektroda B a uzavřeme obvod přes zdroj napětí U_v , lze poté na rezistoru získávat velikost napětí v závislosti na změně vnitřního odporu vodivého elastomeru. Vzniká tak lineární závislost mezi snímaným napětím a zátěžnou silou dle rovnice (1).

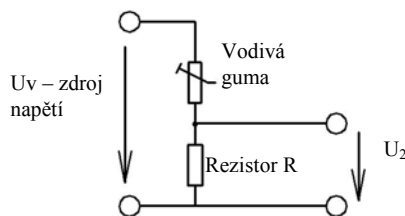
$$U_2 = k * F \quad (1)$$

kde U_2 .....napětí získané na rezistoru [V]

k..... lineární konstanta [VN^{-1}]

F..... zatěžující síla [N]

Výše popsany princip snímání síly znázorňuje obrázek 1.

Obr.1 – Snímání normálové a tangenciální síly (elektrické schéma)

Získali jsme analogovou hodnotu napětí. Předpokládáme, že získané napětí bude malé, a bude potřeba ho zvětšit. K tomu použijeme klasický operační zesilovač. Protože počítače pracují většinou s digitální hodnotou, je potřeba analogovou hodnotu převést na digitální vhodným AD převodníkem.

3. Smyk a prokluz

Pro detekci smyku a prokluzu je použita, narozdíl od ostatních senzorů, optická soustava. Zdroj světla vyše paprsek, který se odrazí od povrchu předmětu (nejčastěji uchopený předmět). Odražený paprsek přijme vyhodnocovací člen – optický senzor. Ten dokáže z přijatého paprsku udělat mapu pixelů, jakýsi obrázek. Optický člen zachytává odražený paprsek s frekvencí, která je přímoúměrná frekvenci externího oscilátoru. Pomocí mapy získané z k -tého a $(k+1)$ paprsku, lze vyhodnotit posuv – skluz a tuto informaci lze zakódovat do digitální informace. Za prokluz objektu lze považovat pouze situaci, kdy je naměřena nějaká síla. Pokud bude vyhodnocen prokluz, ale nebude naměřena žádná síla, jde o falešný prokluz, kdy objekt se pohybuje blízko senzoru, avšak není v kontaktu se senzorem.

4. Shrnutí

Podařilo se nám získat taktilní informace – sílu a skluz. U síly známe její hodnotu a směr v pravoúhlém souřadném systému. U skluzu definujeme pouze dvě logické hodnoty – nastal / nenastal. Výše získané informace lze použít jako základ v náhradách lidského hmatu.

Literatura

- [1] Agilent, Agilent ADSN-2610 Optical mouse sensor. Datasheet. [online].
<http://cp.literature.agilent.com/litweb/pdf/5988-9774EN.pdf>